

Datum verzoek: 3 juli 2015

Aan: wethouder Verbraak

Betreft: Terugbetalen onterechte boetes bijstand

In januari 2013 is de nieuwe fraudewet ingevoerd. Maar al snel - na een rechterlijke uitspraak en scherpe kritiek van de Nationale ombudsman

(https://www.nationaleombudsman.nl/uploads/bijlage/Rapport%202014-159%20Geen%20fraudeur,%20toch%20boete_4.pdf) en een paar Kamerfracties en een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep - paste het kabinet de wet eind 2014 aan.

Op basis van de fraudewet werd in 2013 en 2014 bij het opleggen van boetes niet gekeken naar de ernst van de overtreding, de omstandigheden en naar het feit of er expres was gefraudeerd of dat er gewoon een vergissing was gemaakt. Iemand met een uitkering die niet op tijd veranderingen in zijn situatie meldt, moet het geld dat hij te veel heeft gekregen terugbetalen, maar daar bovenop ook nog een boete van 100% van datzelfde bedrag.

De Ombudsman bekeek in 2014 vijfhonderd klachten van burgers die zich onterecht als crimineel behandeld voelen. De Ombudsman gaf aan dat mensen niet klagen over het terugbetalen van geld dat zij te veel hebben gekregen, maar wel over de boete die daarna nog volgt. Bovenop het terug te betalen bedrag kwam immers nog eens een boete van 100 procent van datzelfde bedrag. De Ombudsman stelde dat de vraag of mensen opzettelijk niet aan hun verplichtingen voldoen of dat er een andere reden voor is, nauwelijks een rol speelde. De ombudsman noemde het boetesysteem daarom disproportioneel. Mensen werden in zo'n situatie beboet alsof zij fraudeerden.

Minister Asscher stelt gemeentes in de gelegenheid om terug te komen op de boetes die ze zelf in 2013 en 2014 hebben gegeven. Amsterdam is de eerste gemeente die besloten heeft deze boetes uit 2013 en 2014 opnieuw te zullen gaan beoordelen. Inmiddels hebben ook veel meer gemeentes besloten dat te gaan doen.

Een aantal wethouders (van 14 gemeenten, zie:

<http://m.nrc.nl/opinie/2015/06/29/wethouderspamflet-de-meeste-bijstandsfraudeurs-blijken-helemaal-geen-boeven/>) heeft via een zogenaamd wethouderspamflet daarbij aangegeven dat het minister Asscher zou sieren als hij gemeenten ook financieel zou ondersteunen om met terugwerkende kracht uitkeringsgerechtigden die onbewust een fout hebben gemaakt, te compenseren voor onterechte boetes.

De SP-fractie verzoekt het College de volgende vragen schriftelijk te beantwoorden in de vergadering van 3 september a.s.

1. Is het College het met de SP-fractie eens dat het niet terecht is om iemand niet alleen het teveel ontvangen bedrag te laten terugbetalen maar daar bovenop ook nog een boete van 100% op te leggen als diegene overduidelijk niet de bedoeling had te frauderen en zonder opzet mogelijkerwijs niet helemaal aan zijn verplichtingen heeft voldaan? Zo nee, waarom niet?
2. Hoeveel boetes heeft de gemeente Roosendaal in 2013 en 2014 t.a.v. de bijstand opgelegd?
3. Kan het College al een inschatting maken hoeveel van deze boetes onterecht zijn opgelegd? Om hoeveel onterechte boetes zou het dan in 2013 en 2014 gaan?
4. Is het College evenals vele andere gemeenten van plan de boetebeschikkingen in 2013 en 2014 opnieuw te bezien om te beoordelen of ook hier daadwerkelijk deze disproportionaliteit in het boetesysteem aan de orde is geweest en op basis daarvan dan bijstellingen te doen? Zo nee, waarom niet?
5. Onderschrijft het College het wethouderspamflet van de 14 gemeenten om een beroep op minister Asscher te doen om gemeentes te compenseren voor de herziening van onterecht opgelegde boetes? Zo nee, waarom niet.

Ada Oudhof,

SP-fractie

Wij beantwoorden uw vragen als volgt:

1. Als uit het individuele klantonderzoek blijkt dat iemand zijn inlichtingenplicht niet correct is nagekomen zonder de intentie om overduidelijk te frauderen, dan onderschrijven wij uw mening dat er redenen zijn om de op te leggen boete niet op 100% vast te stellen maar deze te matigen.

Ondanks dat de huidige Fraudewet heel rigide is, bevat die wel een bepaling (=art. 18a lid 7 Pw), om op individuele basis de boete te kunnen verlagen ingeval van verminderde verwijtbaarheid, of daar van af te zien bij dringende redenen. Onze gemeente heeft in het verleden die bepaling in de daarvoor in aanmerking komende situaties ook toegepast. Ook is tweemaal in een bezwaar-procedure op die grondslag de oorspronkelijk opgelegde maatregel van 100% gematigd naar 50%;

2. In de periode 2013 en 2014 zijn 31 boetes opgelegd.

3. Alle 31 opgelegde boeten zijn gebaseerd op de toen vigerende wet -en regelgeving.

Als een belanghebbende zich niet kon vinden in het genomen besluit, kon men via een bezwaar -en beroepsprocedure daartegen verweer voeren wat enkele belanghebbenden ook hebben gedaan. Daarom kan niet gesteld worden dat die boeten destijds onterecht zijn opgelegd;

4. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft bij brief van 30 april 2015, kenmerk: vergaderjaar 2014–2015, 17 050, nr. 504, de Tweede Kamer geïnformeerd over het kabinetsvoornemen om de Fraudewet en het Boetebesluit sociale zekerheidswetten te willen aanpassen.

In deze brief schrijft de Minister: "er is geen juridische verplichting om eerder opgelegde boetes waar geen rechtsmiddel meer tegen open staat (bezwaar of beroep) opnieuw te beoordelen. In de brief van 9 februari jl. is aangegeven dat uw Kamer geïnformeerd wordt over het herzien van de boetes die zijn opgelegd in de periode tussen de inwerking-treding van de Fraudewet op 1 januari 2013 en de uitspraak van de CRvB op 24 november 2014. Boetes die vóór 24 november zijn opgelegd en waar nog een rechts-middel tegen open staat zullen door de uitvoeringsorganisaties worden herzien op basis van de uitspraak van de CRvB. Het kabinet heeft besloten om de uitvoeringsorganisaties te verzoeken om onherroepelijke boetebesluiten nu niet te herzien. Het herbeoordelen van rechtens onaantastbare boetes zou een precedent scheppen dat gevolgen kan hebben, ook buiten het stelsel van de sociale zekerheid. Daarnaast is het herbeoordelen

erg kostbaar”.

Wij volgen de lijn van de minister.

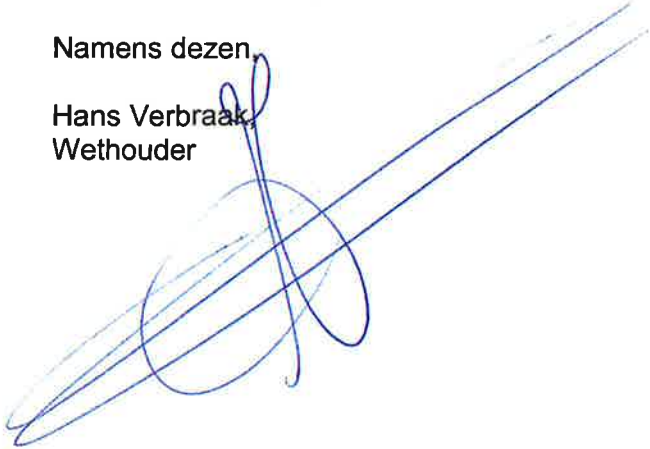
5. Ondanks de reactie van de minister zoals onder antwoord 4 weergegeven, onderschrijft het college het wethouderspamflet van de 14 gemeenten.

Hoogachtend,

Het college van Burgemeester en Wethouders,

Namens dezen,

Hans Verbraak
Wethouder

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke, positioned over the printed name and title.